

EL LLENGUATGE

Toponímia correcta (III)

23/11/1976

La reivindicació de l'ús de la forma correcta dels nostres topònims, encara que sigui en textos en castellà, planteja a algú el problema invers: ¿Com hem d'escriure, en textos en la nostra llengua, els topònims no catalans? ¿No és just que hi apliquem el mateix criteri? ¿Per què, doncs, escrivim Saragossa i Bordeus, en lloc de Zaragoza i Bordeaux, si volem ésser conseqüents amb nosaltres mateixos?

Així com —tal com déiem ahir— existeixen uns quants casos de noms de llocs catalans amb una forma específicament castellana, també n'hi ha uns quants de no catalans amb una forma catalanitzada, però no en virtut d'una adaptació arbitrària, sinó avalada per un ús tradicional i secular. És el cas de Saragossa, Osca, Castella, Marsella, Bordeus, Montpeller, Londres, Milà, Torí, Nàpols, etc., etc., que són les formes que és lògic i preceptiu d'usar en una expressió, oral o escrita, catalana. Que en un text en castellà apareguin formes com ara Gerona i Burdeos, tradicionals i seculars, no justifica que hi apareguin també «Villanueva» i «Castillo Nuevo», en lloc de Vilanova i Newcastle, que serien adaptacions totalment arbitràries. Anàlogament, en català, no ens passarà mai pel cap d'escriure «Ciutat Real», i «Sant Martí Bell» en lloc de Ciudad Real i Saint Martin-le-Beau, però, això sí, Saragossa, Osca, Bordeus, Montpeller, Nàpols i Milà, formes seculars en el nostre idioma.

Sempre es presenten, és clar, casos conflictius, especialment quan es tracta de noms que ens arriben a través d'un tercer idioma —com en el cas dels noms bascos i occitans— i, ja no cal dir-ho, quan pertanyen a llengües que fan servir un alfabet altre que el llatí. Però creiem que el criteri general deu haver resultat clar per a tothom.

ALBERT JANE